ชื่อโครงการ/กิจกรรม : โครงการประกวดต้นแบบการประหยัดน้ำอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

วันที่จัดกิจกรรม 18 มิถุนายน 2569

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569

---

1. งบประมาณ : 8,000 บาท (-แปดพันบาทถ้วน-)

2. หน่วยงานรับผิดชอบ : กลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ (งานบริการวิชาการ)

3. ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก : -

4. ประเภทโครงการ ☐ โครงการตามภารกิจประจำปี ☒ โครงการผลักดันยุทธศาสตร์

5. ลักษณะโครงการ ☒ โครงการใหม่ ☐ โครงการต่อเนื่องจากปีที่แล้ว

6. ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล และโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ ประเด็นยุทธศาสตร์

☐ ยุทธศาสตร์ 1 World Class Research & Innovation

☐ ยุทธศาสตร์ 2 Innovative Education and Authentic Learning

☒ ยุทธศาสตร์ 3 Policy Advocacy, Leaders in Professional/ Academic Services and Excellence in Capacity Building for Sustainable Development Goals

☒ ยุทธศาสตร์ 4 Management Innovation for Sustainability

7. ความสอดคล้องการดำเนินงานด้านอื่น ๆ

☒ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs).....6.....

☐ ข้อตกลงการปฏิบัติงานของส่วนงาน (PA) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตัวชี้วัดที่.....

☐ การบริหารจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ :

8.1 ผศ.ดร.วิทยา แก้วศรี	ที่ปรึกษาโครงการ
8.2 นางสมศิริ โพธารินทร์	หัวหน้าโครงการ
8.3 นายชัยอนันต์ ทุมชาติ	ผู้ร่วมโครงการ
8.4 นางสาวแสงสุรีย์ ศรีสะอาด	ผู้ร่วมโครงการ
8.5 นางสาวศิวพร ผดาวงศ์	ผู้ร่วมโครงการ
8.6 นางสาวปรียาภรณ์ จิรโชติปิติวงศ์	ผู้ร่วมโครงการ
8.7 นางสาวปิยารัตน์ กัลยา	ผู้ร่วมโครงการ

9. หลักการและเหตุผล :

จากบริบทการพัฒนาในระดับภูมิภาคที่มุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ เครือข่ายสถาบัน และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทเฉพาะของชุมชน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ผู้นำชุมชน เกษตรกร และประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมกันออกแบบรูปแบบการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่อย่างแท้จริง

ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำผิวดินในช่วงฤดูแล้งอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร การอุปโภคบริโภคของประชาชน และความสมดุลของระบบนิเวศในชุมชน ปริมาณน้ำต้นทุนที่ลดลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้แหล่งน้ำธรรมชาติไม่สามารถกักเก็บและหล่อเลี้ยงระบบนิเวศได้เพียงพอในบางช่วงเวลา ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น หากขาดการวางแผนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ แห่งที่ 2 ตั้งอยู่ในเขตตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ประมาณ 384 ไร่ ลักษณะพื้นที่โดยรอบมีความอุดมสมบูรณ์และยังคงความเป็นธรรมชาติ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับ อุทยานแห่งชาติภูสิงห์-ภูผาผึ้ง ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ ทำเลที่ตั้งดังกล่าว มีศักยภาพสูงต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน เนื่องจากพื้นที่มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่ลาดเชิงเขา พื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ป่า ซึ่งเอื้อต่อการศึกษาวิจัยภาคสนาม การพัฒนาแปลงสาธิต รวมถึงการทดลองโมเดลบริหารจัดการน้ำผิวดินในระดับพื้นที่จริง

ด้วยเหตุนี้ การจัดการน้ำผิวดินอย่างยั่งยืนจึงจำเป็นต้องผสมผสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ คลองไส้ไก่ บ่อกักเก็บแบบพื้นบ้าน และการใช้พืชคลุมดิน เพื่อชะลอการไหล เพิ่มการซึม และรักษาความชุ่มชื้นของดิน ร่วมกับ หลักวิชาการจัดการน้ำสมัยใหม่ อาทิ การคำนวณสมดุลน้ำ การออกแบบระบบเพิ่มการซึมน้ำใต้ดิน การลดการสูญเสียน้ำจากการระเหยและการรั่วไหล ตลอดจนการวางระบบกักเก็บและกระจายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร และพื้นที่พัฒนา เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในระยะยาว โครงการนี้จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม สอดคล้องกับวิถีชุมชน และมุ่งสู่ความยั่งยืนในระดับพื้นที่อย่างแท้จริง

ดังนั้น การจัด **"โครงการประกวดต้นแบบการประหยัดน้ำอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ"** จึงเป็นกลไกสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ชุมชน ผ่านการประกวดของอาจารย์ และบุคลากร รวมไปถึงนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ ได้ร่วมเสนอแนวคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีต้นทุนเหมาะสม และสามารถขยายผลในระดับหมู่บ้าน ตำบล หรือพื้นที่ โดยเฉพาะการพัฒนาแนวคิดให้พื้นที่มหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบ (Living Lab) ด้านการบริหารจัดการน้ำและการฟื้นฟูระบบนิเวศ ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิชาการกับการปฏิบัติจริงในชุมชน โครงการนี้จึงมีความสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เชิงบูรณาการ เสริมสร้างศักยภาพการพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรน้ำ ลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง เพิ่มความมั่นคงทางอาหาร และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพของตำบลสร้างนกทาในระยะยาว อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

10. วัตถุประสงค์ :

10.1 รวบรวมแนวคิดการเก็บน้ำและประหยัดน้ำเพื่อนำไปสู่สร้างต้นแบบระบบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ตำบลสร้างนกทา

10.2 ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับหลักวิชาการในการลดความเสี่ยงภัยแล้งในชุมชน

10.3 ส่งเสริมการมีส่วนรวมของบุคลากรและนักศึกษาโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ

11. ระยะเวลาดำเนินงาน :

วัน/เดือน/ปีเริ่มโครงการ ....เมษายน 2569. วัน/เดือน/ปี สิ้นสุดโครงการ..มิถุนายน.

12. แผนการปฏิบัติงาน (วิธีดำเนินการ)

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2568			ปี พ.ศ. 2569								
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1.จัดทำโครงการ							✔					
2.แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกผลงาน							✔					
3.ประชาสัมพันธ์โครงการ							✔					
4.เปิดรับสมัครและรับผลงาน								✔				
5.ประกาศผลการคัดเลือกรอบที่ 1									✔			
6. ผู้ผ่านคัดเลือกจากรอบที่ 1 นำเสนอ Pitching ต่อคณะกรรมการและประกาศผลมอบรางวัลแก่ผลงานที่ผ่านการคัดเลือก									✔			

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์โครงการไปยังคณาจารย์ และบุคลากร และนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ
2. เปิดรับสมัครและรับผลงานคลิปวิดีโอตามระยะเวลาที่กำหนด
3. แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือกผลงาน โดยประเมินจากความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ความคุ้มค่าต้นทุน ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน และผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชน
4. ประกาศผลการคัดเลือกรอบที่ 1 จำนวน 10 ผลงาน
5. ผู้ผ่านคัดเลือกจากรอบที่ 1 นำเสนอ Pitching ต่อคณะกรรมการและประกาศผลมอบรางวัลแก่ผลงานที่ผ่านการคัดเลือก

ผู้เข้าประกวดจะต้องนำเสนอ “ชุดแนวคิด” หรือ “ต้นแบบการจัดการน้ำ” ผ่านคลิปวิดีโอความยาว 5–7 นาที โดยเนื้อหาต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. วิธีประหยัดน้ำ
2. วิธีเก็บกักน้ำฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง
3. วิธีลดการระเหยและการสูญเสีย
4. วิธีเพิ่มการซึมลงสู่ดิน
5. การใช้วัสดุท้องถิ่น
6. ต้นทุนโดยประมาณ
7. แผนบริหารจัดการน้ำที่สามารถดำเนินการได้จริงในพื้นที่ตำบลสร้างนกทา

ประเภทแนวคิดที่เปิดรับประกวด

เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดความหลากหลายขององค์ความรู้ โครงการแบ่งหมวดแนวคิดออกเป็น 3 หมวดหลัก ได้แก่

1) หมวดภูมิปัญญาชาวบ้าน

ส่งเสริมการต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่น เช่น ฝายชะลอน้ำแบบประหยัด คลองไส้ไก่กระจายน้ำ บ่อพวง/บ่อขั้นบันได คันนาเก็บน้ำ การปลูกป่าชุมชนเพิ่มความชุ่มชื้น และระบบแบ่งน้ำแบบชุมชน เป็นต้น

2) หมวดผสานวิชาการ

เน้นการประยุกต์องค์ความรู้ทางวิชาการควบคู่กับบริบทพื้นที่ เช่น ระบบเก็บน้ำฝนร่วมกับบ่อกัก การคำนวณขนาดบ่อให้เพียงพอตลอดปี ระบบกระจายน้ำแรงดันต่ำ การคลุมดินลดการระเหย ระบบน้ำหยดประหยัดน้ำ และแผนสมดุลน้ำระดับแปลง

3) หมวดนวัตกรรมง่าย ทำได้จริง

มุ่งเน้นแนวคิดสร้างสรรค์ที่ต้นทุนต่ำและปฏิบัติได้จริง เช่น อุปกรณ์ประหยัดน้ำต้นทุนต่ำ ระบบวัดระดับน้ำแบบชาวบ้าน การใช้วัสดุเหลือใช้ทำระบบเก็บน้ำ และโมเดลจัดการน้ำทั้งหมู่บ้าน

13. ผู้เข้าร่วมโครงการ :

1. บุคลากร	จำนวน	50 คน
2. นักศึกษา	จำนวน	100 คน
3. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน	7 คน
รวมทั้งสิ้น	**157**	**คน**

14. สถานที่ดำเนินการ : โครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ

15. งบประมาณ :

โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

รายการ	จำนวน (บาท)
1. หมวดค่าตอบแทน -	-
2. หมวดค่าใช้สอย - ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม (จำนวน 2 มื้อ มื้อละ 50 บาท จำนวน 50 คน) - ค่าอาหารกลางวัน พร้อมน้ำดื่มสำหรับกรรมการและคณะทำงาน (จำนวน 1 มื้อ มื้อละ 100 บาท จำนวน 20 คน)	 5,000 2,000
3. หมวดค่าวัสดุ - ค่าของขวัญที่ระลึกสำหรับคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(ภายนอก 1 ท่าน)	 1,000
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	8,000
(-แปดพันบาทถ้วน-)	

16. เป้าหมาย/ตัวชี้วัดโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย (แผน)	แผนการดำเนินงาน				
			ไตรมาส 1 (ต.ค-ธ.ค 68)	ไตรมาส 2 (ม.ค.-มี.ค. 69)	ไตรมาส 3 (เม.ย.-มิ.ย. 69)	ไตรมาส 4 (ก.ค.-ก.ย. 69)	รวม
เชิงปริมาณ:							
1.กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรม 150 คน	ร้อยละ	90			✓		90
เชิงคุณภาพ:							
1.ข้อมูลแผนการจัดการน้ำเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนา	แผนงาน	1			✓		1
2.กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ	คะแนนเฉลี่ย	>3.51			✓		>3.51

17. ประโยชน์ที่ได้รับ (ผลผลิต/ผลลัพธ์)

1. มีต้นแบบการจัดการประหยัดน้ำที่เหมาะสมกับบริบทตำบลสร้างนกทา
2. ลดความเสี่ยงจากปัญหาภัยแล้งและน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง
3. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของชุมชน
4. สร้างองค์ความรู้ที่สามารถขยายผลสู่พื้นที่อื่นในอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

18. รายงานผลการดำเนินงาน

☒ เมื่อสิ้นสุดโครงการ ภายใน 30 วัน ☐ ทุก 1 เดือน ☐ ทุก 3 เดือน

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ
(นางสมศิริ โพธารินทร์)

ลงชื่อ.....หัวหน้างานชั้นต้น (ถ้ามี)
(ผศ.ดร.วิทยา แก้วศรี)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นางศิริลักษณ์ เกี่ยวข้อง)
รองอธิการบดีฝ่ายโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ

กำหนดการ

โครงการประกวดต้นแบบการประหยัดน้ำอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

วันที่ ...18.... มิถุนายน 2569

ณ อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ

รายละเอียด	
เวลา	กิจกรรม
วันที่ 18 มิถุนายน 2569	
08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.15 น.	พิธีเปิดโครงการประกวดต้นแบบการประหยัดน้ำอย่างยั่งยืน ประธานในพิธี : คุณศิริลักษณ์ เกี่ยวข้อง (รองอธิการบดีฝ่ายโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ) กล่าวรายงาน : ผศ.ดร.วิทยา แก้วศรี (หัวหน้ากลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ)
09.15 - 10.00 น.	**บรรยายพิเศษ "ในหัวข้อ : การจัดการน้ำอย่างยั่งยืนและพร้อมใช้สำหรับทุกคน (SDGs 6) กับบริบทภูมิสังคมตำบลสร้างนกทา"** โดย คุณศิริลักษณ์ เกี่ยวข้อง (รองอธิการบดีฝ่ายโครงการจัดตั้งวิทยาเขตอำนาจเจริญ)
10.00 - 10.30 น.	**กรรมการชี้แจง ขั้นตอนการ นำเสนอประกวด ผลงาน Pitching และเกณฑ์การตัดสิน**
10.30 - 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 - 12.00 น.	**การประกวดผลงานรอบตัดสิน (Pitching) - ช่วงที่ 1**
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	**การประกวดผลงานรอบตัดสิน (Pitching) - ช่วงที่ 2**
14.30 - 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 - 15.30 น.	**กรรมการลงคะแนนและประเมินผล** **โดย คณะกรรมการประชุมสรุปผลคะแนน**
15.30 - 16.00 น.	พิธีประกาศผล มอบรางวัล - ประกาศผลรางวัลและมอบรางวัลแก่ทีมที่ชนะ - มอบของขวัญที่ระลึกแก่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
16.30 น.	ประธานในพิธีกล่าวปิดโครงการ